Patrolando estas homaro: la pensaro de José Martí je la 165-a naski?datreveno.

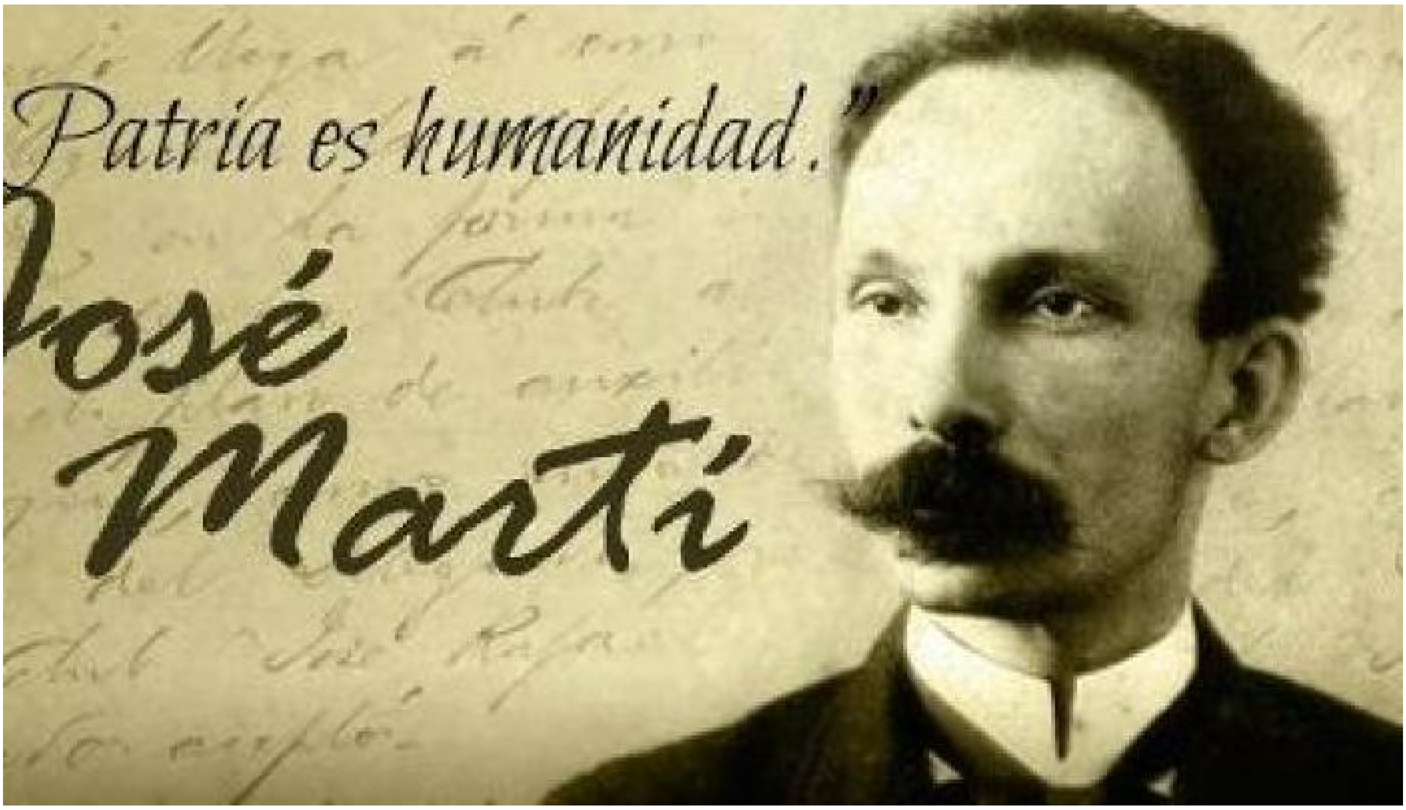

José Martí y Pérez estas konsiderata viro de radikala kaj revolucia pensmaniero, kies vasta kaj originala verkaro literatura igas lin unu el la pintaj figuroj de Latinameriko kaj Karibio.

Dezirante proksimi?on al la figuro de José Marti, oni devas lin rigardi tra la prismo de la pensisto, artisto, organizanto kaj ?tatisto kiaj li estis. Homo studema kaj agema kies ekzistopa?ojn gvidis profunda amo al sia patrolando kaj ties sendependi?o.

José Martí naski?is en Havano la 28-an de januaro 1853. La patro, Mariano Martí, valenciano, voja?is al Kubo kiel artileriano. En la insulo li enami?is kaj edzi?is al Leonor Pérez el la Kanariaj Insuloj. En 1869, 16-jara estis la juna Martí kiam li unuafoje suferis la rigorojn de karcer-re?imo kiu vundis lin por?iame.

La fervora propaganda agado pri sendependigaj ideoj en la lernejo kondukis lin al malliberejo kaj ?tonpika punlaboro. La patro sukcesis lin liberigi de tiom pezega laboro, sed Martí estis forpelita al Hispanio kie danke al bonaj amikoj li trovis laborlokon kaj studis ?is diplomi?i pri juro kaj filozofio,sed neniam sukcesis enmanigi al si la koncernan titolon pro monmanko.

En Hispanio li publikigis eseon nomatan „La politika prizono en Kubo”, kiu konsistigas fundamentitan kaj kura?an denuncon pri la abomeninda?oj de la kolonia re?imo.

Dum tiu devigita ekzilo li voja?is al Francio, Meksiko kaj Gvatemalo kaj en la du lastaj landoj plenumis elstaran intelektan laboron. Li revenis al Kubo profitante la ?eneralan amnestion dekretitan fine de la dekjara milito en 1878, konata kiel la unua sendependiga milito en Kubo kontra? la hispana koloniado.

Fine de la jaro 1879 li estis denove forpelita al Hispanio kaj tie da?rigis sian kampanjon por denunci la kolonian re?imon. De tie li voja?is al Nov-Jorko por labori favore al la sendependigaj ideoj inter la kubaj elmigrintoj.

Martí deklaris sian admiron pri la ideoj de Simón Bolívar pri integri?o de niaj landoj en unu solan patrolandon. Por li integri?o ne signifas perdon de identeco nacia, sed male, li firme kredis ke defendo de nacia identeco permesus al la popoloj pli fundan interkonati?on por krei grandan familion; tiurilate li multe studis kaj verkis pri la diferencoj inter Norda Ameriko kaj Hispanameriko, kiun li nomis Nia Ameriko. Li estis konvinkita ke ekzistis multaj similecoj ka?ze de tre proksima historio, origino, evoluo, malamikoj komunaj, similaj kulturaj etapoj, kio inkluzivas komunan lingvon por granda plimulto de tiu ?i nacioj.

La 19-an de majo 1895 forpasis José Martí dum batalo fronte al la hispanaj trupoj. La eksterordinara pensado de Martí, tre klara kaj certa pri la estonteco de Kubo, lia rifuzo de ?iuj malbonoj ekzistantaj en la amerikaj respublikoj, de rasismo, de la imperiaj celoj de la norda najbaro en tiom frua periodo, igas lin aktuala kaj viva en la kuba popolo.

---

https://www.radiohc.cu/index.php/eo/especiales/exclusivas/153663-patrolando-estas-homaro-la-pensaro-de-jose-marti-je-la-165-a-naskigdatreveno

Radio Habana Cuba